

Lausunto

05.01.2024

Asia: VN/23899/2023

Arviomuistio päästökauppadirektiivin toimeenpanosta - Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Euroopan komissio antoi 2021 55-valmiuspaketin, jonka ehdotuksilla toimeenpannaan EU:n ilmastolailla asetetut veloitteet vähentävät EU:n nettokasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 %:lla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä sekä saavuttaa ilmastoneutraalius EU-tasolla vuoteen 2050 mennessä. Osana 55-valmiuspakettia komissio antoi direktiiviehdotuksen EU:n päästökauppadirektiivin muuttamiseksi ja päivityksestä päästiin kolmikantaneuvotteluissa sopuun joulukuussa 2022.

Rakennusteollisuus RT:n laatimassa vähähiilisyyden tiekartassa todettiin, että infrarakentamisessa oleellista päästövähennyspotentiaalia löytyy etenkin työmaatoiminnoista, kuljetustarvetta vähentävästä kiviainesten alueellisesta hyödyntämisestä sekä kierrätys- ja uusiomateriaalien käytöstä. Valtaosa (90 %) päästöistä ratkaistaan jo suunnitteluvaiheessa, joten nyt tapahtuvan suunnittelun ja rakentamisen vaikutukset ulottuvat pitkälle rakennetun ympäristön elinkaareen. Julkisella tilaajalla on näissä päätöksissä ja valinnoissa merkittävin rooli.

Jakelijoiden päästökauppadirektiivin soveltamisala

Infrarakentamisessa on tyypillistä, että samoja työkoneita käytetään rakentamisen lisäksi muussakin toiminnassa kuten maataloudessa. Päästökaupan näkökulmasta tarkoittaa sitä, että käyttökohteen etukäteiseen tunnistamiseen perustuva ja mahdollisimman tarkkarajaisesti direktiivin mukaista jakelijoiden päästökaupan soveltamisalaa noudattava toteutumismalli mahdoton järjestää nykyisen polttoaineen jakelujärjestelmän ja -infrastruktuurin puitteissa.

Näkemyksemme mukaan Suomessa tulisikin luoda malli, jonka mukaisesti jakelijoiden päästökauppaa sovellettaisiin kaikkeen jaeltuun fossiiliseen polttoaineeseen. Laajentaminen ratkaisisi mm. merkittävän haasteen tieliikenteen polttoaineiden sekä kevyen polttoöljyn jakelussa.

Päästökaupan ulkopuolisille hyvitys tulisi maksaa verotuksen kautta. Veropalautusten osalta tulee asettaa tekstissäkin mainittu minimihyvitys, jotta hallinnollinen taakka pysyy kohtuullisena.

CO2-veroon perustuva lykkäys

Lähtökohtaisesti lykkäys vuodelle 2031 voidaan nähdä kannatettavana mutta saman aikaisesti lykkäämiseen liittyy merkittävä riski. Mikäli valmisteverojen CO2-osuus jää liian pieneksi ja jälkikäteen joudutaan hankkimaan päästöoikeuksia, niin se johtaisi hyvinkin arvaamattomaan markkinahäiriöön polttoaineiden jakelussa. Markkinahäiriö aiheuttaisi merkittävän riskin infrarakentajille.

Päästökaupan rinnalla on huomioitava myös erilaiset tukitoimet. Infrarakentamisessa pienten yritysten osuus on huomattava ja koneinvestoinnit ovat iso osa yritysten toimintaa. Mahdolliset tukitoimet, kuten vähäpäästöisten työkoneiden hankintatuki ja vaihtoehtoisten käyttövoimien infratuki nopeuttaisivat työkonekannan vähähiilisyteen siirtymistä.

Laurila Juha
Rakennusteollisuus RT ry / INFRA ry